

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา และในบทนี้จะเป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตรงความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานในหน่วยงานทางการศึกษาหรือในสถานศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 17 คน

1.1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตรงความเป็นไปได้ของรูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 450 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตรงความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non probability sampling) ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 84) ได้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 17 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่ปฏิบัติงาน ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จากตารางครีชี และมอร์แกน (พิชิต ฤทธิจำรูญ, 2543 : 139) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 288 คน

2. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ
2. ขั้นการออกแบบรูปแบบ
3. ขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ
4. ขั้นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ
5. ขั้นการสรุปผล

การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นการเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้า เอกสารเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบ หลักการและแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดการศึกษา แนวการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์และการบริหารสถานศึกษา

2. ขั้นการออกแบบรูปแบบ

2.1 วิเคราะห์หลักการของรูปแบบ และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดการศึกษาและจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ

2.2 ออกแบบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

3. ขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

3.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 17 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา

3.2 นำรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนำไปตรวจสอบความเป็นไปได้รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา

4. ขั้นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4.1 ให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) จากตารางเคร์ชชี และ มอร์แกน (พิชิต ฤทธิจำริญ, 2543 : 139) ตรวจสอบความเป็นไปได้

5. ขั้นตอนการสรุปผล

5.1 ปรับปรุงแบบสอบถามที่เกี่ยวกับรูปแบบที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

5.2 สรุปและนำเสนอรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

5.3 อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

3. เครื่องมือใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณารายละเอียดของรูปแบบตามที่ระบุนั้นมีความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา รูปแบบให้เหมาะสมตามคำแนะนำ

2. แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่ารายละเอียดของรูปแบบตามที่ระบุนั้นมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักคะแนนตามวิธีของ ลิเคอร์ท (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2536 : 156-157) ดังนี้

เป็นไปได้ไม่ได้	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 1
เป็นไปได้น้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 2
เป็นไปได้ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 3
เป็นไปได้มาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 4
เป็นไปได้มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 5

การแปลความหมาย

ระดับคะแนน	1.00 - 1.79	หมายถึง	เป็นไปได้
ระดับคะแนน	1.80 - 2.59	หมายถึง	เป็นไปได้น้อย
ระดับคะแนน	2.60 - 3.39	หมายถึง	เป็นไปได้ปานกลาง
ระดับคะแนน	3.40 - 4.19	หมายถึง	เป็นไปได้มาก
ระดับคะแนน	4.20 - 5.00	หมายถึง	เป็นไปได้มากที่สุด

การแปลค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0- 1.00 หมายถึง กระจายของข้อมูลความคิดเห็นน้อย

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1.00 หมายถึง การกระจายของความคิดเห็นมาก

4. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด หลักการ กระบวนการ การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา

4.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

4.3 ร่างรูปแบบ ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

4.4 นำรูปแบบที่ออกแบบไว้เสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบปรับปรุง และแก้ไข

4.5 นำรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษาจำนวน 17 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

4.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มประชากรจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบัท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125) พบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9846 นำรูปแบบที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษาแล้วมาเป็นแบบสอบถามในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 288 คน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 17 ฉบับ แล้วนำแบบสอบถามฉบับที่ 1 พร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบด้วยตนเอง

5.2 ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับที่ 2 พร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยตนเอง

5.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่ 2 พร้อมหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม จากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ส่งไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความ เป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากจุดประสานของ แต่ละอำเภอเป็นผู้จัดส่งให้บางส่วนและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนและ บางส่วนให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งคืนทางไปรษณีย์ ซึ่งได้แนบซองติดแสตมป์สำหรับส่ง แบบสอบถามคืน โดยกำหนดสถานที่ในการส่งแบบสอบถามกลับคืน

5.4 ผู้วิจัยได้ติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืนและดำเนินการติดตามแบบ สอบถามที่ยังไม่ได้ส่งกลับจากผู้บริหารทางโทรศัพท์และติดตามรับคืนด้วยตนเองบางส่วน

5.5 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

6.1 การจัดกระทำข้อมูล

6.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง ความสมบูรณ์ในการตอบ

6.1.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโคร คอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package For Social Sciences) for

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 แบบสอบถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ หรือ IOC (Index of Item-Objective Congruence) ถ้าข้อใดมีค่า $IOC > 0.50$ จะเก็บไว้พิจารณาถ้าข้อใดมีค่า $IOC < 0.5$ จะไม่นำมาพิจารณา (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช, 2539 : 158) และจะวิเคราะห์ร่วมกับข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตเพิ่มเติมที่ได้รับ

6.2.2 แบบสอบถามที่ให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบนำมาวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายประเด็น คะแนนของข้อคำถามใดที่มีระดับเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ผู้วิจัยได้นำไปทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเพื่ออ้างอิงค่าพารามิเตอร์ โดยใช้ t-test (One-Sample t-test) มีข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงนำมาเป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา ให้หน่วยงานที่สนใจใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

6.2.3 สรุปผลการวิจัย โดยจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยและ นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบความเรียง ตามรายละเอียดในบทที่ 4 และบทที่ 5